

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: حسابداری ترم: اول سال تحصیلی: 1398-1399

نام درس: حقوق بازرگانی پیشرفته نام و نام خانوادگی مدرس: محمد جواد رازقی

آدرس email مدرس: mohamad.j630@yahoo.com تلفن همراه مدرس: 09211819376

جزوه درس: حقوق بازرگانی پیشرفته مربوط به هفته : پنجم ششم هفتم هشتم نه ده
text: دارد ندارد voice: دارد ندارد
power point: دارد ندارد

تلفن همراه مدیر گروه :

اسناد تجاری

تعریف اسناد تجاری: طبق قانون مدنی سند عبارت است از هر نوشته ای که درموقع دعوا اختلاف یا دفاع قابل استفاده باشد.

انواع اسناد تجاری:

1- برات - 2- سفته - 3- چک

1- برات:

سندی است که به موجب آن شخصی به دیگری دستور می دهد مبلغ معینی را در وجه شخص معین، یا حامل یا به کسی که برات براتکش حواله کرد آن شخص، به رویت یا در موعد معین بپردازد. کسی که برات را صادر می کند نامیده میشود. براتگیر و کسی که باید برات را بپردازد دارنده برات در وجه اوست.

دارنده برات براتگیر براتکش

منشأ پیدایش برات برای انتقال طلب بوده است. به این ترتیب که وقتی شخصی طلبی از دیگری داشته که هنوز موعد پرداخت آن فرا نرسیده، با انتقال طلب خود به شخصی دیگر امکان یک معامله نسیه را برای خود فراهم می کرده و در یک نوبت جابجایی پول صرفه جویی می کرده است. یا شخص برای جلوگیری از خطرات حمل و نقل پول در سفرهای طولانی پول خود را به شخص دیگری پرداخته و همان مبلغ را از همکار یا دوست آن شخص در شهر مقصد دریافت می کرده است.

برات باید چه ویژگیهای داشته باشد:

1- مهر یا امضاء برات دهنده

2- قید کلمه برات روی ورقه

3- تاریخ روز، ماه و سال باید به حروف نوشته شود علاوه بر تاریخ عددی

4- اسم شخصیکه بایستی برات را پرداخت کند بایستی مشخص گردد تا دارنده برات بداند به چه کسی مراجعه کند.

5- تعیین مبلغ برات :مبلغ بایستی به حروف نوشته شود.

6- تاریخ پرداخت وجه برات : تاریخ پرداخت وجه نیز بهتر است بصورت حروفی نوشته شود، تاریخ به یکی از روش های ذیل نوشته می شود:

الف) به رویت یا به دیدار :در اینصورت براتگیر مکلف است به محض رویت برات وجه آنرا بپردازد.

ب) به وعده از تاریخ تحریر: در اینصورت اهمیت تاریخ تحریر مشخص می شود تاریخ پرداخت به فاصله چند روز یا چند ماه از تاریخ تحریر باشد باید پس از انقضاء مدت پرداخت شود.

ج) به وعده از تاریخ رویت :مثلاً ظرف ماه از تاریخ رویت برات در اینصورت تاریخ رویت باید با تمام حروف نوشته شود .تاریخ پرداخت به فاصله چند روز یا چند ماه از تاریخ رویت و قبول برات است.

د) ممکن است پرداخت وجه برات به تاریخ معینی موکول شده باشد .مثلاً 25 شهریور 1391

7- مکان پرداخت وجه برات :اصولاً محل پرداخت برات محل اقامت براتگیر است.

8- اسم شخصیکه برات دروجه یا حواله کرد اوصادرمی شود، این شخص ممکن است تحت 3 عنوان مشخص شود:

الف- شخص معین نام و نام خانوادگی او قید شود.

ب- حواله کرد :اگر قید " حواله کرد " روی برات از طرف صادر کننده خط نخورده باشد شخص معین، که مشخصات او به عنوان دارنده برات روی برات قید می شود، می تواند وجه برات را با پشت نویسی به دیگری منتقل کند.

ج- ممکن است برات در وجه حامل باشد در اینصورت طبق مقررات مربوط به اسناد در وجه حامل ، هر کسی که آنرا به براتگیر داد می تواند وجه آنرا دریافت کند.

9- تصریح به اینکه نسخه اول، دوم، سوم، یا چهارم الی آخر است.

عدم ذکر هر یک موارد 9 گانه بالا موجب می شود که نوشته مورد نظر برات تلقی نگردد در اینصورت این نوشته یک حواله ساده است.

سایر مسائل مربوط به برات:

الف- قبول:

براتگیر به محض نوشتن قبولی روی برات ، در مقابل دارنده برات مسئول پرداخت وجه آن است و دارنده می تواند کلیه اقدامات قانونی را علیه او به کار برد.

-قبولی برات باید در خود برات و با قید تاریخ نوشته، امضاء یا مهر شود.

-در صورتیکه برات به وعده از تاریخ رویت باشد تاریخ قبول باید با تمام حروف نوشته شود اگر قبولی بدون

تاریخ نوشته شود ، تاریخ برات تاریخ رویت محسوب می شود.

-اگر عبارتی که براتگیر می نویسد حاکی از عدم قبول یک جزء برات باشد بقیه برات قبول شده محسوب میشود.

-در صورتیکه وجه براتی در خارج از محل اقامت قبول کننده باید پرداخت شود ، در اینصورت تصریح به مکان پرداخت ضروری است.

ب- آثار قبولی برات:

-بعد از قبول براتگیر حق نکول ندارد و قبول کننده برات ملزم است وجه برات را سر وعده بپردازد.
اگر قبول برات وجه آنرا در موعد مقرر پرداخت نکند و بر علیه اش اعتراض عدم پرداخت بعمل آید در اینصورت دارندگان برات های دیگر که همین شخص قبول کرده ولی هنوز موعد آن نرسیده می توانند پرداخت یا تضمین وجه برات را در موعد مقرر از قبول کننده بخواهند.

ج- نکول:

تعریف نکول : تصریح عدم تعهد پرداخت وجه برات از طرف براتگیر است. نکول باید به وسیله یک اقدام قانونی تحت عنوان اعتراض به اثبات برسد و گرنه بصورت شفاهی یا اظهار دارنده برات حاکی از نکول براتگیر معتبر نیست.

پس از نکول آثار آن به شرح ذیل است:

براتگیری که از قبول برات خودداری کرده است هیچ گونه مسئولیتی در مقابل دارنده برات ندارد.
پس از اعتراض نکول ظهرنویسها و برات دهنده به تقاضای دارنده باید ضامنی برای پرداخت وجه آن در سر وعده بدهند یا وجه برات را به همراه مخارج اعتراض نامه و مخارج برات رجوعی فوراً پرداخت نمایند.

د- پشت نویسی:

ظهر نویسی عبارت است از پشت نویسی و امضای سند به منظور انتقال وجه آن به دیگری.

ه- پرداخت وجه برات:

1-نوع پول برات :پرداخت برات با نوع پولی که در آن معین شده به عمل می آید.

2-انجام تعهد قبل از موعد یا دادن مهلت:

اگر شخصی وجه برات را قبل از موعد پرداخت نماید در مقابل اشخاصی که نسبت وجه برات حقی دارند مسئول است و یا اگر دارنده برات به کسی که قبولی نوشته مهلتی برای پرداخت بدهد به ظهر نویسهای ما قبل خود و برات دهنده که به مهلت مزبور رضایت نداده اند حق رجوع نخواهد داشت.

آثار عدم انجام وظیفه:

در صورتیکه دارنده برات، یا ظهرنویسها به وظیفه قانونی خود، عمل نکنند مشمول ضمانت اجراهای زیر خواهند گردید:

اول- دارنده برات و ظهر نویسی که در موعد خود درخواست قبولی نکرده حق مراجعه به برات دهنده ای که وجه برات را به محالً علیه رسانیده ، ندارد.

دوم- در صورتیکه در موعد معین اعتراض پرداخت و یا اقامه دعوا نشده است:

- دارنده برات حق مراجعه به ظهر نویسها را ندارد.

2- سفته:

سندی است که به موجب آن امضاء کننده تعهد می کند مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معین و یا به حواله کرد آن شخص پرداخت نماید. سفته اصولاً تابع مقررات مربوط به برات است.

مندرجات قانونی سفته:

1- مهر یا امضاء صادرکننده

2- تاریخ صدور

3- مبلغی که باید پرداخت شود

4- گیرنده وجه

5- تاریخ پرداخت

مقایسه سفته با برات:

1- تعداد افراد: در برات عناصر انسانی تشکیل دهنده اصولاً 3 نفر هستند براتکش، بر اتگیر و دارنده برات ولی در سفته 2 نفر بیشتر مطرح نیستند متعهد و متعهدله دریافت کننده وجه سفته

2- عدم قبولی: درحقیقت متعهد و قبول کننده هر دو یک نفر هستند به همین دلیل مسأله محل برات در سفته مطرح نیست.

3- موضوع تجارتهی بودن: قانون تجارت معاملات براتی را اصولاً تجارتهی می داند در حالیکه معاملات سفته در صورتیکه بین تجاریا برای امور تجارتهی مبادله شود، تجارتهی است. در بعضی مواقع سفته توسط غیر تاجر صادر میشود.

تلگرام:

@Razeghi1395

ایمیل:

Mohamad.j630@yahoo.com

در جلسات بعد جزوه ادامه دارد....